

SF-36

Dimensionerna och tolkning

2013.08.26

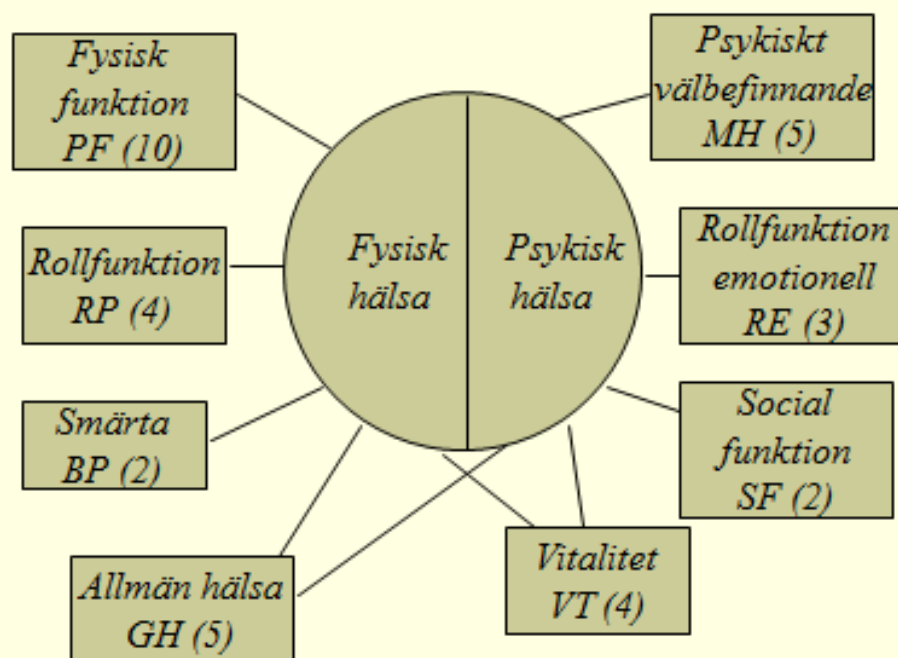
Lotti Orwelius

- Vilka frågor ingår i respektive dimension?
- Vad krävs för att generera skalpoäng?
- Vad står dimensionerna för?
- Kan vi genom nivån få en "varning" om patient/grupp i riskzon?
- Varför viktigt med mätning över tid?

Vilka frågor ingår i vilken dimension?

SF-36 Ware JE Jr, Sherbourne CD: The MOS 36-item short-form health survey (SF-36). I. Conceptual framework and item selection. *Med Care* 1992;30: 473-483.

Fysisk funktion (PF) 10 st

3. De följande frågorna handlar om aktiviteter som Du kan tänkas utföra under en vanlig dag. Är Du på grund av ditt hälsotillstånd begränsad i dessa aktiviteter nu? Om så är fallet, hur mycket?

	<i>Ja, mycket begränsad</i>	<i>Ja, lite begränsad</i>	<i>Nej, inte alls begränsad</i>
(a) Ansträngande aktiviteter, som att springa, lyfta tunga saker, delta i ansträngande sporter	☐ 1	☐ 2	☐ 3
(b) Måttligt ansträngande aktiviteter, som att flytta ett bord, dammsuga, skogs promenader eller trädgårdsarbete	☐ 1	☐ 2	☐ 3
(c) Lyfta eller bära matkassar	☐ 1	☐ 2	☐ 3
(d) Gå uppför flera trappor	☐ 1	☐ 2	☐ 3
(e) Gå uppför en trappa	☐ 1	☐ 2	☐ 3
(f) Böja Dig eller gå ner på knä	☐ 1	☐ 2	☐ 3
(g) Gå mer än två kilometer	☐ 1	☐ 2	☐ 3
(h) Gå några hundra meter	☐ 1	☐ 2	☐ 3
(i) Gå hundra meter	☐ 1	☐ 2	☐ 3
(j) Bada eller klä på Dig	☐ 1	☐ 2	☐ 3

Fysisk rollfunktion (RP) 4 st

4. Under de senaste fyra veckorna, har Du haft något av följande problem i Ditt arbete eller med andra regelbundna dagliga aktiviteter som en följd av Ditt kroppsliga hälsotillstånd?

	Ja	Nej
(a) Skurit ned den tid Du normalt ägnat åt arbete eller andra aktiviteter	☐ 1	☐ 2
(b) Uträttat mindre än Du skulle önskat	☐ 1	☐ 2
(c) Varit hindrad att utföra vissa arbetsuppgifter eller andra aktiviteter	☐ 1	☐ 2
(d) Haft svårigheter att utföra Ditt arbete eller andra aktiviteter (t ex genom att det krävde extra ansträngning)	☐ 1	☐ 2

Smärta (BP) 2 st

7.	Hur mycket <u>värk eller smärta</u> har Du haft under de <u>senaste fyra veckorna</u> ?	Ingen ☐ 1	Mycket lätt ☐ 2	Lätt ☐ 3	Måttlig ☐ 4	Svår ☐ 5	Mycket svår ☐ 6
8.	Under de <u>senaste fyra veckorna</u> , hur mycket har <u>värken eller smärtan</u> stört Ditt normala arbete (innefattar både arbete utanför hemmet och hushållssysslor)?	Inte alls ☐ 1	Lite ☐ 2	Måttligt ☐ 3	Mycket ☐ 4	Väldigt mycket ☐ 5	

Allmän hälsa (GH) 5 st

1. I allmänhet, skulle Du vilja säga att Din hälsa är:

<i>Utmärkt</i>	<i>Mycket god</i>	<i>God</i>	<i>Någor- lunda</i>	<i>Dålig</i>
☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

11. Välj det svarsalternativ som bäst beskriver hur mycket vart och ett av följande påståenden **STÄMMER** eller **INTE STÄMMER** in på Dig.

	<i>Stämmer precis</i>	<i>Stämmer ganska bra</i>	<i>Osäker</i>	<i>Stämmer inte sär- skilt bra</i>	<i>Stämmer inte alls</i>
(a) Jag verkar ha lite lättare att bli sjuk än andra människor	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
(b) Jag är lika frisk som vem som helst av dem jag känner	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
(c) Jag tror min hälsa kommer att bli sämre	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
(d) Min hälsa är utmärkt	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

Vitalitet (VT) (a,e,g,i) 4 st

Mental hälsa (MH) (b-d,f,h) 5 st

9. Frågorna här handlar om hur Du känner Dig och hur Du haft det under de senaste fyra veckorna. Ange för varje fråga det svarsalternativ som bäst beskriver hur Du känt Dig.

Hur stor del av tiden under <u>de senaste fyra veckorna</u> ...	Hela tiden	Största delen av tiden	En hel del av tiden	En del av tiden	Lite av tiden	Inget av tiden
(a) ...har Du känt Dig riktigt pigg och stark?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
(b) ...har Du känt Dig mycket nervös?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
(c) ...har Du känt Dig så nedstämd att ingenting kunnat muntra upp Dig?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
(d) ...har Du känt dig lugn och harmonisk?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
(e) ...har Du varit full av energi?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
(f) ...har Du känt Dig dystert och ledsen?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
(g) ...har Du känt Dig utsliten?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
(h) ...har Du känt Dig glad och lycklig?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6
(i) ...har Du känt Dig trött?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6

Social funktion (SF) 2 st

	<i>Inte alls</i>	<i>Lite</i>	<i>Måttligt</i>	<i>Mycket</i>	<i>Väldigt mycket</i>
	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
6. Under de <u>senaste fyra</u> <u>veckorna</u> , i vilken utsträckning har Ditt kroppsliga hälsotillstånd eller Dina känslomässiga problem stört Ditt vanliga umgänge med anhöriga, vänner, grannar eller andra?					
		<i>Måttligt</i>			<i>Måttligt</i>

	<i>Hela tiden</i>	<i>Största delen av tiden</i>	<i>En del av tiden</i>	<i>Lite av tiden</i>	<i>Inget av tiden</i>
	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
10. Under de <u>senaste fyra</u> <u>veckorna</u> , hur stor del av tiden har <u>Ditt kroppsliga hälsotillstånd</u> eller <u>Dina känslomässiga problem</u> stört Dina möjligheter att umgås (t ex hälsa på släkt, vänner, etc)?					

Rollfunktion emotionell (RE) 3 st

5. Under de senaste fyra veckorna, har Du haft något av följande problem i Ditt arbete eller med andra regelbundna dagliga aktiviteter som en följd av känslomässiga problem (som t ex nedstämdhet eller ängslan)?

	<i>Ja</i>	<i>Nej</i>
(a) Skurit ned den tid Du normalt ägnat åt arbete eller andra aktiviteter	☐ 1	☐ 2
(b) Uträttat mindre än Du skulle önskat	☐ 1	☐ 2
(c) Inte utfört arbete eller andra aktiviteter så noggrant som vanligt	☐ 1	☐ 2

Fråga 2 i SF-36

	<i>Mycket bättre nu än för ett år sedan</i>	<i>Något bättre nu än för ett år sedan</i>	<i>Ungefär detsamma</i>	<i>Något sämre nu än för ett år sedan</i>	<i>Mycket sämre nu än för ett år sedan</i>
2. <u>Jämfört med för ett år sedan</u> , hur skulle Du vilja bedöma Ditt allmänna hälsotillstånd <u>nu</u> ?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

Patienten svarar utifrån ett allmänt sammantaget perspektiv.

Ska ungefär tolkas som att få frågan "Hur mår du nu"? – och "Hur mådde du för 1 år sedan"?

Förändring av hälsan - Reported Health Transition (HT)

Frågan står utanför skalkonstruktionen

Kan användas ensam för att mäta förändring över tid.

Vad krävs för att generera skalpoäng?

- Om hälften eller mer av delfrågorna i en skala är besvarade beräknas skalpoäng.
- OBS då en eller fler dimensioner saknar poäng för en individ får inte PCS eller MCS beräknas för individen.

Vad står dimensionerna för?

PF - Fysisk funktion (10)

Är det mest valida måttet inom komponenten Fysisk hälsa

Lågt skattad Fysisk funktion (PF) och arbetsoförmåga har ett starkt samband

Män skattar högre än kvinnor upp till 64 års ålder

BP - Smärta (2)

Kronisk värk och smärta är en väsentlig orsak till arbetsoförmåga

Av de individer i svensk normalpopulation som skattar <50 i Smärta (BP) har 22% sjukpension (ref.grupp Sullivan)

GH – Allmän hälsa (5)

- Det finns ett tydligt samband mellan individens värdering av sin egen hälsa och sjukvårdsutnyttjande
- Individer med lägre värden har betydligt fler läkarbesök per år och får fler recept på medicin per besök
- Andelen som har varit inlagda för sjukhusvård är betydligt högre

VT – Vitalitet (4)

Starkt samband:

- med både fysiskt och psykiskt hälsostatus
- med sjukdomsupplevelse och låga resp höga värden på skalan
- låga värden har samband med allmän trötthet och utmattning

SF – Social funktion(2)

RE – Emotionell rollfunktion (3)

- Social funktion
speglar det sociala
umgänget i och
utanför hemmet
- Emotionell
rollfunktion speglar
förmåga att utföra
arbete eller andra
regelbundna
aktiviteter utan att
hämmas av
känslomässiga
problem.

MH – Mental Hälsa (5)

- Är det mest valida måttet på den psykiska hälsokomponenten
- Låga värden är kopplade till nervositet och nedstämdhet
- Korrelerar med RE; Individer med inskränkningar i rollfunktionen pga emotionella problem rapporterar sämre mental hälsa

Låga värden VT och MH

Låga värden på Vitalitet (VT) och Mental hälsa (MH) har starkt samband med koncentrationssvårigheter och sömnsvårigheter

Individens tillfredsställelse med hälsan

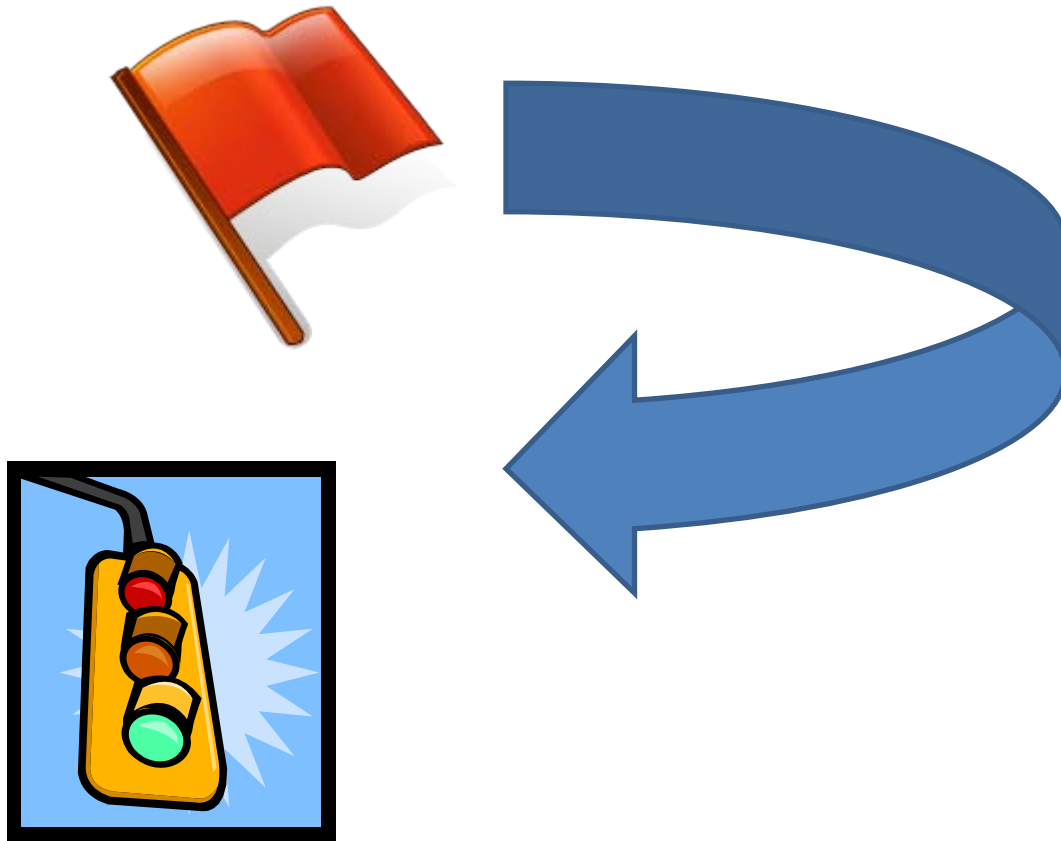

Allmän hälsa (GH) och
Vitalitet (VT) har det
starkaste sambandet
Rollfunktion emotionell
(RE) har det svagaste
sambandet

Hälsa och livskvalitet

- Mental hälsa (MH), Allmän hälsa (GH) och Vitalitet (VT) har starkast samband med livskvalitet skattning (förklarar 2/3)
- Vitalitet (VT) har starkast samband med tillfredställelsen med arbete, fritid
- Mental hälsa (MH) har starkast samband med tillfredställelsen med socialt umgänge
- Höga värden på Vitalitet (VT), mental hälsa (MH) och Social funktion (SF) samvarierar med positiva skattningar av tillfredställelse med fritid och umgänge

Varningstecken?

Hälsorelaterad livskvalitet =
förändringar och jämförelser
≠ nivåer

Dvs fokusera på:
vilka slags förändringar som innebär
livskvalitetsförändringar

Brylde B. *Teorier om livskvalitet* Studentlitteratur 2003

Det vill säga..... det är inte så enkelt

+

=

- Därför är det viktigt att:
 - mäta färre patienter över tid än fler pat vid endast 1 uppföljningstillfälle, dvs få fler kompletta uppföljningstillfällen över tid.
 - hitta riskgrupper – vilka? ålder? diagnoser?
 - vad mer påverkar patientens outcome?

Nedsatt allmän hälsa

- Gäller personer som valt någon av de två sämre svarsalternativen (någorlunda, dålig) i sin värdering av hälsotillståndet enligt fråga 1 i SF-36

Fysisk begränsning

- Identifierar personer som rapporterat inskränkning i åtminstone en av frågorna i Fysisk funktion (PF)

Nedsatt psykiskt välbefinnande

- Definierar personer med skalpoäng 52 eller lägre i skalan psykiskt välbefinnande (MH) (MH skalan har korrelerats till kliniska mått på sannolikheten för psykiatrisk sjuklighet)

Begränsning i rollfunktion

- Indikerar att åtminstone en av frågorna i Rollfunktion Fysisk (RP) eller Rollfunktion-Emotionell (RE) har bejakats och begränsningen har antingen fysisk eller känslomässig orsak (eller både och).

SF-36 som screening för PTSD

Individuell scoring på

<40 på Vitalitet (VT) och

<48 på Mental hälsa (MH)

bör följas upp med klinisk intervju pga tecken på möjlig depression (PTSD). Ger möjlighet att tidigt upptäcka och behandla depressiva symtom.

Viktigt med upprepade mätningar!

Kristjansdottir J, et al Could SF-36 be used as a screening instrument for depression in a Swedish youth population? *Scandinavian J. of Caring Sciences* 2010
doi:10.1111/j.1471-6712.2010.00821.x

Sömnsvårigheter

Har samband med låga värden i;
Smärta (BP), Allmän hälsa (GH),
Vitalitet (VT), social funktion (SF) eller
Mental hälsa (MH)

Frågor?

